

til maaske at drømme sig ind i en paradisk Tilstand, som de kunde opnaa, naar de kom ud paa Landet og fik fat i et saadant lille Sted, men Virkeligheden vil ikke komme til at svare dertil. Det Liv, disse Mennesker, der har boet i en Række Aar i Byen, har ført, er ikke en god Forberedelse til at paatage sig det store Slid, der er forbundet med Driften af et saadant lille Brug. Jeg tror, at de vil lide en stor Skuffelse, og at Statskassen vil faa et ret betydeligt Tab ved, at man aabner dem Adgang til at faa Husmandslodder. Jeg tror, at denne Bestemmelse er et Udslag af en misforstaaet Humanisme til liden Gavn for dem, som skulde nyde godt af den, og for det offentlige, og det vil slet ikke, undtagen maaske i enkelte Tilfælde, bidrage til at fremme det, man oprindeligt har tilsigtet med Lovforslaget, at skabe en flittig, arbejdsom Husmandsstand paa Landet og skabe flere gode Hjem der.

En anden Ændring, Folketinget har foretaget, er den i § 15, om hvilken Ændring Ministeren sagde, at den ligesom andre Ændringer i og for sig ikke var virksom, for den havde ingen Betydning. Naar der er rigeligt med Penge, har den selvfølgelig ingen Betydning, men jeg mindes dog, at der var et Tidspunkt for den nugældende Lovs Ikrafttræden, hvor der ikke var rigeligt med Penge til Stede. Ser man paa de Oversigter over Anvendelsen af Statens Midler, som vi tidligere har haft, er det ganske øjensynligt, at det er enkelte Amter, der profiterer af dem. Folketinget har nu indsat, at „af de disponible Midler skal fordeles forloids $\frac{1}{4}$ paa Amsraadskredsene og derefter Resten deles i Forhold til de indkomne Ansøgninger“. Der er for mig ikke Tvivl om, at Produktionen af Husmandsbrug har været drevet noget vel fabrikmæssigt paa visse Steder, enten til Fordel for Ejendomsbesiddere, som har ønsket at stykke deres Ejendom ud, eller hvilke andre Grunde der virker med dertil, men der er for mig heller ikke Tvivl om, at det vilde være heldigst for Landet, hvis denne Udvikling, denne Tilvejebringelse af nye Ejendomme kunde ske noget mere ligelig Landet over. Det er jo meget godt, naar der tales om, at Husmandsbrugene skal være saa store, at de paagældende kan leve af dem. Men Faktum er dog, at Flertallet af Husmændene maa, navnlig i de første Aar, efter at de har faaet saadant et Brug, ty til Arbejde andre Steder for derigennem at skaffe sig en bedre Indtægt, indtil de har faaet Magt over deres

Ejendom og bragt den i en saadan Tilstand, at den virkelig kan yde dem noget. Jo mere spredt saadanne Ejendomme ligger, desto lettere vil man gøre det for disse Folk at arbejde sig frem; men lægger man dem i en stor Koloni paa Steder, hvor der ikke er meget rigeligt Arbejde ved Siden af, besværliggør man det for dem at vinde frem. Jeg anser det derfor for at være en god Forbedring, der er indsat i § 11, og jeg skulde ikke have noget imod, at man endogsaa havde forøget den Brøkdelen til Halvdelen, der forloids tildeles Amterne. For saa vidt Beløbet altsaa ikke kunde blive brugt af de respektive Amter, kunde det tiloversblyve jo fordeles mellem de øvrige i Forhold til det Antal Ansøgninger, der var indgaaet.

Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til villig Behandling; jeg anser det dog for hensigtsmæssigt, at der bliver nedsat et Udvalg, og skal, naar Forhandlingerne naar saa vidt frem, tillade mig at foreslaa et saadant.

Sørensen-Saksager: Da dette Lovforslag allerede er 3 Maanedes gammelt, i hvilken Tid det har gennemgaaet alle Behandlinger i Folketinget, kan der jo kun blive kort Tid tilbage for dette høje Ting til at behandle det, men jeg kan tiltræde, hvad den højtærede Minister sagde, at det var ønskeligt at faa det ført igennem inden alt for lang Tid. Sagen er nemlig den, at efter den bestaaende Lov, som udløber næste Aar, skal de Udlaan, der maatte blive bevilget til næste Aar, grundlægges i indeværende Aar; det er i hvert Fald den Praksis, der har været fulgt hidtil. Jeg skal villig indrømme, at disse Laan har haft deres store Betydning, om end der alligevel er blevet set paa dem med noget forskellige Øjne og maaske fra mange Sider med lysere Blikke, end de i Virkeligheden er værd. Man skal huske paa, at i de Tider, der er gaaet fra 1899 indtil nu, har vi haft de stærkt stigende Konjunkturer, stærkt stigende Ejendomspriser, som har gjort, at selv om der til disse Virksomheder er kommet Folk med mindre Dygtighed, hvad der jo ganske naturligt kan ske paa dette som paa andre Omraader, har der altid været nok til at afløse, netop fordi Ejendommene er steget i Værdi. Men de, der har haft med Sagen at gøre, har erfaret gennem Tiderne, at der er skiftet ikke saa lidt, for ikke at sige meget stærkt, blandt disse Husmandsbrug. Mange